

Bedrijfsopvolging

BedrijfsOpvolgingsPlan (actielijst) familiebedrijf*

omschrijving actie	door wie?	wanneer?***
VOORBEREIDING/ ORIENTERING		
1 Oriëntering. Voorsorteren: laat uw huidige ondernemingstructuur doorlichten voor een <u>fiscaal optimale</u> bedrijfsopvolging. Overleg hierover met uw <u>belastingadviseur</u> en <u>accountant</u> . Ga zo nodig een gesprek aan met uw <u>bank</u> . Betrek uw zoon of dochter bij dit proces.	uzelf, opvolger, belastingadviseur, accountant, bank	3-5 jaar vóór overdracht
2 Gesprekken familie. Een goede <u>communicatie</u> is van groot belang. Kies <u>tijdig</u> de juiste <u>opvolger</u> (uw zoon of dochter) en zorg dat hij/zij er klaar voor is. Schakel zo nodig een <u>mediator</u> in. Laat uw zoon of dochter nadenken over de toekomst van het bedrijf.	familie, belastingadviseur, accountant	2-3 jaar vóór overdracht
3 Denk na over uw eigen <u>pensioen</u> . Het blijven verhuren van een eigen bedrijfspannend aan uw zoon of dochter zorgt voor extra inkomen. Laat zo nodig een belastingadviseur uw inkomens- en vermogensontwikkeling in kaart brengen.	uzelf, belastingadviseur	2 jaar vóór overdracht
CONCRETISERING/IMPLEMENTATIE		
		jaar t
4 Intentieverklaring/ voorlopige koopovereenkomst (materiële overdracht). Maak duidelijke afspraken met uw zoon of dochter en stel <u>tijdig</u> een overeenkomst op. Een overgang op 1 januari van een jaar is gebruikelijk en praktisch. Sluit de overeenkomst bijvoorbeeld in december in het jaar voorafgaand aan opvolging.	uzelf, opvolger, jurist, belastingadviseur	december jaar t-1
5 Jaarrekening. Laat <u>tijdig</u> (binnen 3 maanden na boekjaar) uw jaarrekening van het afgelopen jaar opmaken i.v.m. de waardebeoordeling.	accountant	maart jaar t
6 Waardebeoordeling. Ga in overleg met uw accountant de kengetallen van uw onderneming na. Kies een <u>waarderingmethode</u> , bijv. de DCF-methode, die uitgaat van toekomstige kasstromen. De vastgestelde jaarrekeningen en de opgestelde begrotingen zijn de basis.	uzelf, accountant, belastingadviseur	maart/ april
7 Financiering. Bespreek met de belastingadviseur de financieringsconstructie. Uw zoon of dochter gaat naar de <u>bank</u> , of u financiert zelf de bedrijfsopvolging. Zet een optimale fiscale structuur op. Bekijk de <u>bedrijfsopvolgingsregeling</u> met de belastingadviseur. Optimaliseer uw belastingdruk.	uzelf, opvolger, belastingadviseur, bank	maart/april
8 Afstemmen met de <u>Belastingdienst</u> . Binnen familieverhoudingen is het van belang zakelijk te handelen. Stem de waarde van uw bedrijf en de fiscale constructie af met de Belastingdienst.	belastingadviseur	april/mei
9 Ga naar een <u>notaris</u> voor de oprichtingsakte en akte aandelenoverdracht. Uw zoon of dochter verzint een naam voor eigen B.V. Laat de <u>regie</u> van het proces van bedrijfsopvolging bij één persoon, bij voorkeur de belastingadviseur.	uzelf, notaris, opvolger, belastingadviseur	april/mei
10 Maak de <u>definitieve koopovereenkomst</u> op. Laat de conceptakten checken door een jurist en belastingadviseur.	uzelf, notaris, opvolger, belastingadviseur	juni/juli
11 Juridische overdracht. Het tekenen van de <u>definitieve akten</u> bij de notaris. Als een accountantsverklaring gewenst (of verplicht) is, houd dan rekening met de geldigheid van de verklaring (6 maanden). De overdracht moet dan vóór 1 juli	uzelf, opvolger, notaris	juli
12 Regel uw betrokkenheid. Enerzijds door een managementfee, anderzijds door uw aandeelhouderschap. U bent (nog steeds) in dienst van uw eigen B.V. Stel een management- en arbeidsovereenkomst op.	uzelf, belastingadviseur	juli

* Deze actielijst is bestemd voor als u een B.V.-structuur heeft. Heeft u een IB-onderneming dan is voor de opvolging in beginsel geen overleg nodig met een notaris.

** het tijdsplan is indicatief en algemeen. Het werkelijke tijdsplan hangt af van uw specifieke situatie.